
**En socialnämnd prövade en ansökan om bistånd i form av boende med
kommunkontrakt enligt 4 kap. 2 § SoL; fråga om ansökan borde ha
prövats enligt 4 kap. 1 § SoL**

Bakgrund

Enligt ett beslutsmeddelande från IFO (individ- och familjeomsorgen), Nykvarns kommun, fattades den 7 april 2008 ett beslut med anledning av en biståndsansökan från AA. Beslutsmeddelandet hade bl.a. följande innehåll.

Ansökan om boende i s.k. kommunkontrakt enl SoL 4:2 har gjorts muntligen. [---]
] BESLUT: att [...] avslå ansökan om kommunkontrakt enligt SoL 4:2.

Anmälan

BB, föreståndare för Kvinnojouren Annfrid, och AA framförde i en anmälan, som kom in till JO i juni 2008, klagomål mot Vård- och omsorgsnämnden i Nykvarns kommun. Klagomålen avsåg handläggningen av AA:s ansökan om bistånd i form av boende med kommunkontrakt. – Till anmälan var olika handlingar fogade.

Utredning

Vissa handlingar hämtades in från förvaltningen. Därefter anmodades vård- och omsorgsnämnden att inkomma med utredning och yttrande över vad som anfördes i anmälan. Yttrandet skulle särskilt belysa varför AA:s biståndsansökan inte prövats enligt 4 kap. 1 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL.

Nämnden överlämnade som sitt remissvar ett tjänsteyttrande undertecknat av vård- och omsorgschefen CC och IFO-chefen DD i vilket följande anfördes.

Förvaltningens förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämnden anför i yttrande till JO att AA:s ansökan prövats och bedömts inom socialtjänstlagens ram. AA har informerats om att det finns en mängd stödboenden där hon kan få den hjälp hon är i behov av.

Aktuellt

AA beviljades bistånd till boende hos kvinnojouren till den 10 maj 2008 då bedömningen var att skyddsbehov ej längre förelåg.

Hon har sedan dess bott kvar på kvinnojouren trots att individ- och familjeomsorgen inte betalar för placeringen. Hon har fått rådet att söka andrahandskontrakt och att använda pengarna från det skadestånd hon fått till lägenhet.

Då AA ännu ej fått lägenhet och då det visar sig att hon inte kan bo kvar hos kvinnojouren beslutar IFO-chefen den 11 juli 2008 att bevilja fortsatt bistånd till boende på kvinnojouren och att ett möte kommer att hållas den 19 augusti i Södertälje hos kvinnojouren.

Nämnden gav även in olika handlingar.

Föredraganden inhämtade per telefon kompletterande upplysningar från den socialsekreterare som hade handlagt AA:s biståndsansökan, varvid följande framkom. Socialsekreteraren mindes inte exakt hur AA:s ansökan inför beslutet i april 2008 formulerades men hon höll det för osannolikt att AA själv skulle ha hänvisat till just 4 kap. 2 § i socialtjänstlagen.

BB bereddes tillfälle att yttra sig över remissvaret och den tjänsteanteckning som upprättats angående inhämtade kompletterande upplysningar.

I ett beslut den 8 oktober 2009 anförde *JO André* följande.

Bedömning

Den som inte själv kan tillgodose sina behov eller kan få dem tillgodosedda på annat sätt har enligt 4 kap. 1 § SoL rätt till bistånd av socialnämnden för sin försörjning (försörjningsstöd) och för sin livsföring i övrigt. Den enskilde ska genom biståndet tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Biståndet ska utformas så att det stärker hans eller hennes möjligheter att leva ett självständigt liv. Av 4 kap. 2 § SoL följer att socialnämnden får ge bistånd utöver vad som följer av 1 § om det finns skäl för det.

Nämnden har i det aktuella fallet inte prövat AA:s biståndsansökan utifrån bestämmelserna i 4 kap. 1 § SoL utan har i beslutet hänvisat till 4 kap. 2 § SoL. AA kunde därför efter överklagande till länsrätten endast få en s.k. laglighetsprövning till stånd. Laglighetsprövning enligt den ordning som anges i 10 kap. kommunallagen (1991:900) innebär bl.a. att domstolen inte kan sätta något annat beslut i det överklagade beslutets ställe utan bara har möjlighet att upphäva detta. Vid överklagande av ett beslut enligt 4 kap. 1 § SoL kan länsrätten däremot göra en överprövning i sak och har möjlighet att ersätta det överklagade beslutet med ett för den enskilde gynnande beslut. Vidare gäller att den enskilde efter en prövning enligt 4 kap. 1 § SoL, om beslutet går denne helt eller delvis emot, ska informeras om hur beslutet kan överklagas.

Nämnden kan inte fritt välja att behandla en biståndsansökan enligt 4 kap. 1 § SoL eller 4 kap. 2 § SoL. Oavsett vad ansökan avser ska nämnden i första hand pröva om den enskilde har rätt till den begärda hjälpen enligt 4 kap. 1 § SoL (se t.ex. JO:s ämbetsberättelse 2003/04 s. 236).

AA:s ansökan om bistånd i form av boende med kommunkontrakt har inte över huvud taget prövats enligt 4 kap. 1 § SoL och vård- och omsorgsnämnden kan därför inte undgå kritik för handläggningen av hennes ansökan.